

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ – 4101 – 29 – 02/2012
P/12/180

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie
ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin
T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66
lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/180 – Recykling pojazdów wycofanych z eksploatacji.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontroler	Jarosław Pułka, specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 83645 z dnia 13.11.2012 r. ¹ (dowód: akta kontroli str. 1-3)
Jednostka kontrolowana	„U Jana” Auto Komis Warsztat Sprzedaż Części Zamiennych Jan Kurowski, 78-600 Wałcz, Dobino 66, zwanego dalej „stacją demontażu” lub „stacją”.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jan Kurowski – właściciel stacji demontażu pojazdów. (dowód: akta kontroli str. 4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości², działalność stacji demontażu w zakresie recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Formułując ocenę pozytywną NIK uwzględniła w szczególności:

- spełnienie minimalnych wymagań dla stacji demontażu pojazdów, określonych przepisami prawa,
- przestrzeganie przepisów o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- uzyskanie w latach 2010 – 2011 odzysku i recyklingu odpadów pochodzących ze zdemontowanych pojazdów na poziomie określonym w ustawie o recyklingu pojazdów³,
- prawidłową realizację obowiązku sporządzenia rocznych sprawozdań o pojazdach wycofanych z eksploatacji,
- spełnienie warunków przy ubieganiu się o dopłatę do stacji demontażu pojazdów i zgodne z przepisami złożenie wniosków w tym zakresie.

Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła niezachowania częstotliwości wykonywania analiz ścieków wymaganej decyzją Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przestrzeganie przepisów o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Opis stanu faktycznego

W dniu 21.11.2012 r. oględzinami objęto stację demontażu pojazdów w zakresie przestrzegania przez przedsiębiorcę wymagań dla stacji określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 28 lipca 2005 r. w sprawie minimalnych

¹ Kontrola przeprowadzona wspólnie z Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie (Delegatura WIOŚ w Koszalinie, zwana dalej WIOŚ), pod kierownictwem NIK, na podstawie art. 12 pkt 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r., poz. 82).

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Ustawa z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202 ze zm.), zwaną dalej „ustawą o recyklingu”

wymagań dla stacji demontażu oraz sposobu demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji⁴. W wyniku przeprowadzonych oględzin ustalono m.in., że stacja:

- zabezpieczona była przed dostępem osób postronnych;
- wyposażona została w: separator substancji ropopochodnych o odpowiedniej przepustowości i wagę o skali ważenia nie mniejszej niż 3,5 Mg;
- posiadała wyznaczone pomieszczenie do przyjmowania i obsługi osób przekazujących pojazdy wyposażone w metalową szafkę na dokumenty pojazdów oraz wydzielone sektory spełniające stosowne wymagania określone w § 4 – 10 ww. rozporządzenia.

Demontaż pojazdów prowadzony był w sposób określony w § 11 ww. rozporządzenia MGiP.

(dowód: akta kontroli str.5-7)

W okresie objętym kontrolą przedsiębiorca - zgodnie z art. 21 ust. 2 ustawy - przekazywał zużyte baterie samochodowe kwasowo-ołowiowe i zużyte akumulatory do zakładu przetwarzania zużytych baterii i akumulatorów pn. „Orzeł Biały” S.A. w Bytomiu, który posiadał m.in. uprawnienia do rozdrabniania i segregacji złomu akumulatorowego wraz z odzyskiem elektrolitu nadane decyzją Wojewody Śląskiego z dnia 18.10.2004 r.

Wytworzony w wyniku demontażu pojazdów odpad w postaci zużytych baterii i akumulatorów ołowiowych i przekazany do recyklingu wynosił łącznie 60,439 Mg⁵ (w 2010 r. – 11,580 Mg, w 2011 r. – 17,552 Mg, od 1.01 do 22 listopada 2012 r. - 31,307 Mg).

(dowód: akta kontroli str.10-13)

W latach 2010-2012 w stacji prowadzono rejestr zaświadczeń (osobno za każdy rok dla pojazdów kompletnych i niekompletnych), w którym ujmowano: numer wydanego zaświadczenia i datę jego wydania; numer rejestracyjny pojazdu; serię i nr dowodu rejestracyjnego wraz ze wskazaniem urzędu, który go wydał; wagę pojazdu; pojemność silnika; numer karty pojazdu; numer identyfikacyjny VIN; dane właściciela pojazdu.

Zgodnie z prowadzoną ewidencją w latach 2010-2012 (do 26.11.) liczba pojazdów⁶ przyjętych do stacji demontażu wynosiła 10.037 szt., z tego:

- 1) 5.634 szt. pojazdów kompletnych (w 2010 r. – 1.495, 2011 r. – 1.747 i 2012 r. – 2.392),
- 2) 4.403 szt. pojazdów niekompletnych (w 2010 r. – 962, 2011 r. – 1.573 i 2012 – 1.868).

Dane w rocznych sprawozdaniach za lata 2011-2012 składanych do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zwanego dalej „NFOŚiGW” oraz Marszałkowi Województwa Zachodniopomorskiego (dalej „Marszałek”), dotyczące liczby przyjętych pojazdów były zgodne z prowadzoną ewidencją wydanych zaświadczeń.

(dowód: akta kontroli str.14-95)

Badaniem w zakresie: dokonywania unieważnienia dowodu rejestracyjnego, karty pojazdu oraz tablic rejestracyjnych; stosowania wzorów zaświadczeń o demontażu pojazdu i przyjęciu niekompletnego pojazdu zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie sposobu unieważniania dokumentów pojazdów wycofanych z eksploatacji, wzorów zaświadczeń wydawanych dla tych pojazdów, sposobu

⁴ Dz. U. Nr 143, poz. 1206 ze zm.

⁵ Stan na dzień 22.11.2012 r.

⁶ Pojazdów zaliczanych do kategorii M1 lub N1.

przechowywania zaświadczeń oraz prowadzenia ich ewidencji⁷ objęto 300 zaświadczeń:

- 1) Za rok 2010 :
 - a) dla pojazdów kompletnych – 50 zaświadczeń od nr Z/4/1 do Z/4/50,
 - b) dla pojazdów niekompletnych – 50 zaświadczeń od nr Z/4/51 do Z/4/100.
- 2) Za rok 2011 :
 - a) dla pojazdów kompletnych – 50 zaświadczeń od nr Z/4/101 do Z/4/150,
 - b) dla pojazdów niekompletnych – 50 zaświadczeń od nr Z/4/151 do Z/4/200.
- 3) Za rok 2012 :
 - a) dla pojazdów kompletnych – 50 zaświadczeń od nr Z/4/201 do Z/4/250,
 - b) dla pojazdów niekompletnych – 50 zaświadczeń od nr Z/4/251 do Z/4/300.

W wyniku kontroli ustalono, że we wszystkich 300 badanych dokumentach przedsiębiorca prowadzący stację demontażu dokonywał unieważnienia dowodu rejestracyjnego, karty pojazdu⁸ oraz tablic rejestracyjnych⁹; stosował wzory zaświadczeń o demontażu pojazdu (druki wypełniane ręcznie) zgodnie z ww. rozporządzeniami Ministra Infrastruktury.

(dowód: akta kontroli str. 94-95)

Decyzją Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 28 kwietnia 2011 r. stacja demontażu posiadała pozwolenie wodnoprawne na wprowadzanie do urządzeń kanalizacyjnych ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego. Pozwolenie zostało wydane 14.09.2011 r. z terminem ważności do dnia 27.04.2015 r. W pozwoleniu nałożono na stację obowiązek wykonywania 4 razy do roku w odstępach kwartalnych analiz ściekowych. Stacja w latach 2011-2012 (do 30.11.) wykonywała powyższe analizy raz do roku. Powyższe analizy ściekowe zostały wykonane w wymaganym zakresie, a dopuszczalne stężenia badanych wskaźników, określone w pozwoleniu wodnoprawnym nie zostały przekroczone.

(dowód: akta kontroli str. 96-101, 119-120)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Właściciel stacji w latach 2011-2012 wykonywał analizy ścieków raz do roku, natomiast pozwolenie wodnoprawne z dnia 28 stycznia 2011 r. nakładało na właściciela stacji obowiązek wykonywania analiz ścieków cztery razy do roku w odstępach kwartalnych.

(dowód: akta kontroli str. 96-108, 116, 119-120)

W związku z powyższą nieprawidłowością (ustaloną podczas kontroli wspólnej wykonywanej przez WIOŚ pod kierownictwem NIK) WIOŚ wydał w dniu 3.12.2012 r. zarządzenie pokontrolne, w którym zalecił systematyczne wykonywanie analizy ścieków cztery razy do roku w odstępach kwartalnych. W zarządzeniu określono również termin poinformowania WIOŚ Delegatury w Koszalinie o podjętych działaniach do dnia 31.12.2012 r.

⁷ rozporządzenie o tym samym tytule: z dnia 25 marca 2005 r. (Dz. U. Nr 62, poz. 554 – uchylone z dniem 12 marca 2010 r.) oraz z dnia 26 kwietnia 2010 r. (Dz. U. Nr 75, poz. 476 – weszło w życie z dniem 13 maja 2010 r.).

⁸ Jeżeli auto posiadało wydaną kartę.

⁹ Ustalenia dokonano na podstawie wpisu w zaświadczeniu – unieważnione dokumenty zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia zwracane są właścicielowi pojazdu.

(dowód: akta kontroli str. 102-115)

W dniu 4.12.2012 r. właściciel stacji demontażu przekazał do laboratorium próbki ścieków do badania. W dniu 5.12.2012 r. wystąpił do Urzędu Marszałkowskiego Delegatura w Koszalinie z wnioskiem o zmianę decyzji – pozwolenia wodnoprawnego w zakresie częstotliwości dokonywania analiz ściekowych, na dwukrotnie w ciągu roku. W uzasadnieniu wniosku właściciel stacji wskazał, że dotychczasowe analizy na stężenie w ściekach substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wykonywane w latach 2011-2012 nie wykazały przekroczenia dopuszczalnych norm zawartych w decyzji.

(dowód: akta kontroli str. 116-125)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność stacji demontażu w zakresie przestrzegania przepisów o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, mimo stwierdzonej nieprawidłowości.

2. Osiągane poziomy odzysku i recyklingu oraz sprawozdawczość dotycząca recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Opis stanu
faktycznego

W 2010 r. dla pojazdów wycofanych z eksploatacji wyprodukowanych do dnia 31 grudnia 1979 r. osiągnięto poziom odzysku i poziom recyklingu w wysokości 81,79 % masy pojazdów przyjętych do stacji demontażu. Dla pojazdów wycofanych z eksploatacji wyprodukowanych od dnia 1 stycznia 1980 r. poziomy te wynosiły po 91,98 %.

W 2011 r. osiągnięty poziom odzysku oraz poziom recyklingu wyniósł po 93,08 % masy pojazdów przyjętych do stacji demontażu.

Osiągnięty poziom odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji były wyższe¹⁰ od określonych w art. 60 ustawy o recyklingu pojazdów i art. 28 ust. 2¹¹ ww. ustawy w 2010 roku – dla pojazdów wyprodukowanych przed dniem 1 stycznia 1980 r.

(dowód: akta kontroli str. 14-93)

Prawidłowość wyliczenia poziomów odzysku i recyklingu za lata 2010 – 2011 objęta była corocznymi kontrolami prowadzonymi przez WIOŚ, które nie wykazały nieprawidłowości w wyliczeniu uzyskanego poziomu odzysku i recyklingu.

(dowód: akta kontroli str. 107)

W 2010 r. stacja demontażu przyjęła łącznie:

- 35 pojazdów wycofanych z eksploatacji wyprodukowanych do dnia 31 grudnia 1979 r. (w tym 8 pojazdów niekompletnych). Ogólna masa przyjętych pojazdów wynosiła 24,840 Mg.
- 2.430 pojazdów wycofanych z eksploatacji wyprodukowanych od dnia 1 stycznia 1980 r. (w tym 954 pojazdy niekompletne). Ogólna masa przyjętych pojazdów wynosiła 2.310,224 Mg.

Masa odpadów przekazanych do odzysku/recyklingu wynosiła:

- dla pojazdów wyprodukowanych do 31 grudnia 1979 r. – 20,267/20,267 Mg,
- dla pojazdów wyprodukowanych od 1 stycznia 1979 r. – 1.822,220/1.822,220 Mg.

Masa odpadów przekazanych do innego kraju w celu przetworzenia w procesie recyklingu/odzysku wynosiła:

- dla pojazdów wyprodukowanych do 31 grudnia 1979 r. – 0,050/0,050 Mg,

¹⁰ Poziom odzysku – 85%, poziom recyklingu – 80%.

¹¹ Przepis uchylony z dniem 1 stycznia 2011 r. – określający wymagane poziomy: odzysku – 75% i recyklingu – 70% - dla pojazdów wyprodukowanych do końca 1979 r.

- dla pojazdów wyprodukowanych od 1 stycznia 1980 r. – 4,460/4,460 Mg.

Masa części przeznaczonych do ponownego użycia dla pojazdów wyprodukowanych od 1 stycznia 1980 r. wynosiła 298,347 Mg.

(dowód: akta kontroli str. 14-31)

W 2011 r. stacja demontażu przyjęła łącznie 3.320 pojazdów wycofanych z eksploatacji (w tym 1.573 pojazdy niekompletne). Ogólna masa przyjętych pojazdów wynosiła 2.948,446 Mg. Masa odpadów powstałych z demontażu pojazdów wynosiła 2.777,316 Mg, z czego masa odpadów przekazanych w kraju: do recyklingu wynosiła 2.764,515 Mg i do innych niż recykling procesów odzysku z wyłączeniem odzysku energii – 12,309 Mg. Masa przeznaczonych do ponownego użycia przedmiotów wyposażenia i części wynosiła 171,129 Mg. Stacja w 2011 r. nie przekazywała odpadów do innego kraju.

(dowód: akta kontroli str. 32-93)

W latach 2010-2012 (do 21.11.) stacja demontażu nie przekazywała odpadów do rozdrobnienia w strzępiarce.

(dowód: akta kontroli str. 105)

Sprawozdanie o pojazdach wycofanych z eksploatacji za 2010 r. zostało sporządzone według wzoru określonego w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 29 września 2005 r. w sprawie rocznego sprawozdania o pojazdach wycofanych z eksploatacji¹² i zgodnie z art. 30 ust 2 ustawy o recyklingu pojazdów przekazane w ustawowym terminie do Marszałka oraz NFOŚiGW w dniu 11 lutego 2011 r. Roczne sprawozdanie o pojazdach wycofanych z eksploatacji za 2011 r. stacja demontażu sporządziła według wzoru określonego w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2010 r. w sprawie rocznego sprawozdania o pojazdach wycofanych z eksploatacji¹³ oraz przekazała w ustawowym terminie, tj. w dniu 14 marca 2012 r. do Marszałka oraz NFOŚiGW. Sprawozdania zawierały wszystkie informacje, o których mowa w art. 30 ust. 1 ustawy o recyklingu pojazdów.

(dowód: akta kontroli str. 14-93, 106-107)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

3. Wnioski stacji o dopłatę za demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Opis stanu
faktycznego

Stacja demontażu ubiegając się o dopłatę do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji spełniła warunki określone w art.410a ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska¹⁴, tj.: uzyskała wymagane poziomy odzysku i recyklingu za lata 2010-2011, posiadała wymagane decyzje w związku z prowadzeniem stacji demontażu oraz złożyła w terminie (do 15 marca następnego roku) sprawozdania roczne. Prawidłowo sporządziła wnioski o dopłatę za 2010 i 2011 r. Wniosek o dopłatę za 2010 r. został wysłany do NFOŚiGW 18 marca 2011 r. a za 2011 r. w dniu 27 marca 2012 r. Do wniosku za 2010 r. stacja złożyła¹⁵ w dniu 07.04.2011 r. korektę. Korekta dotyczyła błędnie wpisanej łącznej masy pojazdów wycofanych z eksploatacji przyjętych do stacji demontażu w 2010 r.

¹² Dz. U. Nr 201, poz. 1672, uchylone z dniem 1.01.2011 r.

¹³ Dz. U. Nr 225, poz.1471

¹⁴ Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.

¹⁵ Z własnej inicjatywy

Wnioski o dopłatę do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji nie były przedmiotem kontroli przeprowadzanej przez inspekcje ochrony środowiska.

(dowód: akta kontroli str. 14-93, 133-142, 160-179)

W latach 2010-2012 stacja demontażu otrzymała z NFOŚiGW pomoc publiczną w formie dotacji (dopłata do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji) w łącznej kwocie 818.731,42 zł, z tego: w 2011 r. 385.524,13 zł (97.290,70 euro) i w 2012 r. 433.207,29 zł (102.709,30 euro).

W umowach dotacji zawartych w dniu 01.07.2011 r. oraz 06.07.2012 r. w § 5 określono, że kwota dotacji zostanie przekazana na rachunek dotowanego w terminie do dnia 31 lipca danego roku. W 2011 r. dotacja wpłynęła na rachunek dotowanego w dniu 12 lipca; w 2012 r. wpłynęła w dniu 11 lipca.

(dowód: akta kontroli str. 126-167)

Według informacji uzyskanych¹⁶ z Urzędu Kontroli Skarbowej w Szczecinie, Urzędu Skarbowego w Wałczu i Urzędu Gminy w Wałczu – kontrolę stacji demontażu w Dobinie w latach 2010-2012 przeprowadził Urząd Skarbowy i Urząd Gminy. Kontrola przeprowadzona przez Urząd Skarbowy w 2011 r. dotyczyła zasadności zwrotu bezpośredniego w podatku od towarów i usług VAT. W wyniku przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Kontrola przeprowadzona przez Urząd Gminy w 2011 r. dotyczyła wywiązywania się podatnika z obowiązków opłacenia podatku od nieruchomości. W otrzymanej informacji Wójt Gminy stwierdził, że: *„Czynności kontrolne przyczyniły się do ustalenia stanu faktycznego nieruchomości, znajdujących się tam obiektów i ich przeznaczenia oraz do wydania decyzji w sprawie zmiany łącznego zobowiązania podatkowego.”*

(dowód: akta kontroli str. 180-187)

W latach 2010 – 2012 (do 20 listopada) stacja była corocznie skontrolowana przez WIOŚ w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji. W wyniku kontroli przeprowadzonej przez WIOŚ w 2010 r. ustalono, że w 2010 r. stacja demontażu nie posiadała uregulowanego stanu formalno-prawnego na wprowadzanie wytwarzanych ścieków przemysłowych (brak pozwolenia wodno-prawnego), wykorzystywało jako sektor magazynowania pojazdów nieutwardzoną, nieuszczelnioną i niewyposażoną w system odprowadzania ścieków do separatora powierzchni oraz, że w zbiorczym zestawieniu o odpadach nie ujęto odpadu o kodzie 13 05 07 (zaolejona woda z odwodnienia olejów w separatorach). Nieprawidłowości stwierdzone w trakcie kontroli w 2010 r. zostały usunięte, co potwierdziły kontrole WIOŚ przeprowadzone w 2011 r. i w 2012 r. (do 20.11.), które nie wykazały nieprawidłowości w działalności stacji.

(dowód: akta kontroli str. 188-215)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

¹⁶ w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit f ustawy o NIK

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Szczecin, dnia 16 stycznia 2013 r.

Kontroler
Jarosław Pułka
Specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie

Dyrektor